

Platne kartice i dozvoljeni minus

Novac koji su nam pre nekog vremena brojali pred očima sada ne moramo ni da vidimo jer postoji mogućnost da bude prebačen na karticu, kojom kasnije i sami na velikom broju mesta možemo da vršimo uplate. Postale su sve dominantnije i gotovo nezaobilazne i iz tog razloga treba se dobro upoznati sa svim njihovim prednostima i manama kako bi zaista mogle da nam služe. Jedna od prednosti je svakako što sa karticom ne morate da odlazite do banke i podižete novac te vam tako štedi vreme (a novac vam je stalno na raspolaganju).

Međutim, kao i prilikom korišćenja bilo kog drugog bankarskog proizvoda, neophodno je da se kod svoje banke upoznate s uslovima izdavanja i korišćenja platnih kartica, načinom njihove upotrebe i pravilima u vezi s bezbednošću korišćenja kartica. Na ovaj način ćete upoznati i sve njene mogućnosti koje vam vaša banka nudi.

Ono na šta mi možemo da vas upozorimo je da kartica ponekad može da vam ulije lažnu sigurnost vašeg finansijskog stanja. Zato je važno sa u svakom momentu budete upućeni u vaše stanje na računu kako ne biste potrošili više nego što ste planirali ili bili u situaciji da ponudite karticu kao platežno sredstvo a da na njoj nemate novca. Isto tako treba da znate da, ukoliko podižete novac sa bankomata koji ne pripada vašoj banci, plaćate određenu proviziju koja se razlikuje od banke do banke. Kod nas postoji više vrsta platnih kartica, koje se razlikuju u načinu plaćanja i raspoloživim sredstvima. Stoga, prilikom podnošenja zahteva za korišćenje platne kartice, u poslovnoj banci se detaljno raspitajte o svim provizijama i naknadama za izdavanje i korišćenje platnih kartica, o kamati, godišnjoj članarini i naknadama za slučaj gubitka kartice i izdavanja nove, gubitka PIN-a, izdavanja dodatne kartice, zadržavanja kartice u bankomatu i sl.

Vrste kartica

Debitne kartice

Debitne kartice vam omogućavaju da podižete novac samo u iznosu koji vam je na raspolaganju na računu, uključujući možda i dozvoljeni minus (u nekim bankama). U većini banaka možete besplatno otvoriti dinarski tekući račun i dobiti debitnu karticu. Ne morate imati posao i stalni izvor prihoda, možete biti i student i nabaviti debitnu karticu s kojom ćete plaćati.

Kreditne kartice

Kreditne kartice mogu dobiti osobe za koje banka oceni da ispunjavaju uslove za izdavanje kartice. To znači da u većini slučajeva treba da imate stalni izvor primanja, odnosno treba da budete zaposleni. Dakle, kada koristite kreditne kartice, iznos koji vam je na raspolaganju je veći od npr. vaše mesečne plate. Kod nas se uglavnom koriste tzv. revolving kartice, kod kojih se u ratama skida novac sa vašeg računa (plaćate mesečno ugovoreni procenat od iznosa duga), dok se ostatak duga prenosi u sledeći mesec i [na njega se plaća kamata](#).

Priprema i kartice za plaćanje preko Interneta

Dok tražite posao, mogu da vam pomognu:

Saveti

Kako sam našao posao

Poslodavac vas pita

O zanimanjima

Među gore opisanim karticama, neke se koriste i u plaćanju preko Interneta, pri čemu to ne važi za sve kartice. Nacionalne kartice poput Dine, recimo nisu prihvaćene na Internetu a ni neke druge kartice. Sve zavisi od sajta preko koga hoćete da izvršite plaćanje – svaki od njih ima svoj spisak kartica koje prihvata, a i kod vaše banke se možete raspitati koje kartice su u najvećem broju slučajeva prihvaćene za plaćanje preko Interneta.

Sa druge strane, pripejd kartice vam dozvoljavaju trošenje unapred uplaćene svote novca na toj kartici (npr. tu spadaju i kartice koje možete da poklonite nekom drugom, a na kojoj ste vi uplatili određenu sumu novca koju ta druga osoba može da iskoristi. Nakon toga, kartica može da prestane da važi). One se u nekim slučajevima isto mogu koristiti za plaćanje preko Interneta.

Bezbednost pri korišćenju platnih kartica

Platne kartice treba čuvati i pažljivo koristiti. Naime, samo korisnik kartice može da je koristi. PIN (lični identifikacioni broj) ne treba da saopštavate nikome niti treba da ga nosite sa sobom, pogotovo ne uz samu karticu, nego se potrudite da ga zapamtite (uglavnom se sastoji od 4 cifre). Ukoliko se desi da karticu izgubite ili vam je ukradu, odmah obavestite banku (u tom slučaju kartica se odmah blokira i time sprečava njena zloupotreba).

Takođe, prilikom plaćanja karticom, u zavisnosti od vrste aparata za plaćanje (POS terminal) i same kartice, nekada će vam tražiti da unesete svoj PIN kod da bi se plaćanje izvršilo, a nekada ne. U principu, ako ne unosite PIN kod, onda je neophodno da potpišete račun koji potvrđuje vašu saglasnost za izvršeno plaćanje sa vaše kartice. Račun se štampa u dva primerka, od kojih jedan zadržava prodavac a jedan vi.

Nekada se može desiti da plaćanje karticom ne uspe zbog recimo loše veze ili problema sa aparatom za plaćanje, iako je vaša kartica važeća i imate novca na računu. U tim slučajevima, uzmite od prodavca potvrdu koju je aparat odštampao – da prenos sredstava nije uspeo i sačuvajte je. Naime, u iznimnim slučajevima može se desiti greška – da je uplata zapravo izvršena a aparat to nije registrovao. A tada vam je veoma značajno da imate sa sobom potvrdu o neuspeloj transakciji, sa kojom od banke možete tražiti povraćaj sredstava.

Dozvoljeni minus

Dozvoljeni minus predstavlja korišćenje sredstava koja nisu vaša i koja “pozajmljujete” od banke svakog meseca. Dozvoljeni minus se omogućava ljudima koji imaju redovna mesečna primanja jer svaki mesec moraju regulisati izmirenje troškova. Standardni iznos za dozvoljeni minus je jedna mesečna plata i dakle to je iznos koji možete pozajmiti od banke, ukoliko na računu nemate sredstava. Kada koristimo ovu uslugu mi “stalno” možemo biti u minusu, a u tom slučaju se naplaćuje efektivna kamatna stopa (to je kamatna stopa koja osim osnovne – nominalne kamatne stope obuhvata i sve druge naknade i tpškove koje vam banka zaračunava po osnovu korišćenja dozvoljenog minusa). Ovo ćete izbeći ukoliko svakog meseca vaši prihodi pokriju minus tj. ako se ne zadužujete za iznos veći od vašeg realnog stanja na računu.

Kamata za dozvoljeni minus se obračunava dnevno (za onoliko dana koliko smo koristili dozvoljeni minus), a račun se zadužuje mesečno. Dozvoljeni minus je i pored svih svojih mana ipak najrasprostranjeniji i najefikasniji oblik kreditiranja jer se od vas ne traži plan vraćanja već to činite po sopstvenom nahođenju. Ali i ovde treba biti oprezan jer odlazak u nedozvoljeni minus znači još

Dok tražite posao, mogu da vam pomognu:

Saveti

Kako sam našao posao

Poslodavac vas pita

O zanimanjima

veće kamatne stope tj. još veće opterećenje vašeg kućnog budžeta i zapravo vi za ovo plaćate visoku kamatu, a primer njegov obračuna možete naći na sajtu Narodne banke Srbije. Takođe, stalnim korišćenjem dozvoljenog minusa, stvarate lošu naviku da stalno trošite više nego što zapravo imate, što vam se na kraju može pretvoriti u lošu životnu naviku. Iz tog razloga, preporučujemo da dozvoljeni minus koristite samo u pojedinim slučajevima kada vam je zaista neophodna kratkoročna pozajmica i sigurni ste da ćete brzo moći taj iznos da vratite banci.

Situacija se modernizacijom bankarstva značajno promenila ali te promene se i dalje razvijaju, pa su nam sada na raspolaganju razne kartice, bankomati i još mnogo toga. Ove promene nam jesu olakšale mnogo toga ali nas nisu naučile kako da upravljamo svojim novcem niti kako da ga raspoređujemo. Naravno, niko ne može da vam otkrije „drevnu mudrost“ kako da uvek imate novca, ali vam možemo pomoći kako da ga što bolje sačuvate i rasporedite. A najvažnije je istaći da, kao i svugde u životu, treba uvek imati mere i objektivno pristupati svim raspoloživim pogodnostima.

Dok tražite posao, mogu da vam pomognu:

[Saveti](#)

[Kako sam našao posao](#)

[Poslodavac vas pita](#)

[O zanimanjima](#)